

Kosteikot ja vesiensuojelutoimet tilatasolla

15.8.2023 Johtava asiantuntija Esme Manns

Uudenmaan ELY

Kosteikkokuvat Uud ELY

Ei-tuotannollisten investointituki kosteikoille rahoituskaudelle 2023-27

Vna 128/2023

Uudenmaan ELY-keskus Esme Manns

Päähkohdat (He 125/2022) laiksi eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista:

- ✓ Ei-tuotannollisten investointien korvausta voidaan myöntää viljelijälle sekä rekisteröidylle yhdistykselle tai vesilain 12 luvussa tarkoitettulle vesioikeudelliselle yhteisölle kosteikkoinvestoinneista.
- ✓ Kosteikkoinvestoinnin pinta-alan on oltava vähintään 0,3 hehtaaria ja korvauksen kohteen olisi oltava korvauksen hakijan hallinnassa koko investointihankkeen toteuttamisen ajan.
- ✓ Peltoa yli 10% yläpuolisella valuma-alueella(huom poikkeukset)
- ✓ korvauksen edellytyksenä on, että investoinnin kohteen hoidosta tehdään lainmukainen ympäristösopimus.
- ✓ Kosteikkoinvestoinnin osalta olisi tehtävä toimeenpanolain 20 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.
- ✓ Korvauksen käyttämisestä tavaroiden ja palveluiden hankintaan sekä urakalla teettämiseen olisi voimassa, mitä julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä säädetään

Alustavat pääkohdat valtioneuvoston asetuksesta nykyiselle ohjelmakaudelle:

- ✓ Ei-tuotannollisten investointien määritelmä muuttunut hieman, nyt kosteikkojen lisäksi **kaksitasouomat ja turvepellot** (≥ 40 % orgaanisen aineksen osuus ts. multavuus)
- ✓ Vastaisuudessa investointikorvausta voidaan myöntää myös viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamiseen kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi nykyisen asetuksen 3 § investointikohteiden lisäksi.
- ✓ **Korvauskelvottomat hankkeet, jos pääasiallinen tarkoitus on:**
  - 1) käsitellä muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta;
  - 2) rakentaa kasteluallas tai muodostaa järvi tai lampi; taikka
  - 3) **toteuttaa peruskuivatushanke, jossa ei ole luonnonmukaistettua uoma.**

- ✓ 4 § kosteikon ja tulva-alueen perustamista koskevat nykyiset vaatimukset säilyivät, uutena lisäyksenä:
  - 1) Luonnon monimuotoisuutta edistävän kosteikon, kaksitasouoman ja turvepellolle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettavan kosteikon yläpuolisella valuma-alueella peltoa voi olla alle 10 prosenttia.
  - 2) Kosteikkohankkeeseen voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla.
  - 3) Turvepeltoa koskevassa kosteikkohankkeessa kohteen vesitaloutta on muutettava siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista.
  - 4) Kosteikkohankkeen valmistuttua investointikorvauksen kohteena oleva ala ei ole enää eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 2 §:n tarkoitettua maatalousmaata.
- ✓ **5 § kosteikon pinta-alavaatimus on kaksinkertaistunut, tulva-alueet mukaan lukien, on pinta-alan oltava vähintään yksi prosentti yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta. 6 § poikkeukset pinta-alavaatimuksista.**
- ✓ **Perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia koskevat kohdat poistuivat asetuksesta.**
- ✓ Investointihankkeen suunnitelmia koskevat vaatimukset säilyvät, **lisänä kosteikoissa turvepeltoja koskevat vaatimukset mm. turvekerroksen paksuudesta**

Poikkeukset pinta-alavaatimuksista.

6 §

Poikkeukset vesiensuojelua edistävän kosteikkohankkeen pinta-alavaatimuksesta

Investointikorvauksen kohteena olevan kosteikkohankkeen pinta-ala saa olla 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:ssä tarkoitettua pinta-alaa pienempi, jos:

- 1) kohteessa on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus;
- 2) kohde sisältyy suojavyöhykettä, luonnon monimuotoisuutta tai kosteikkoa koskevaan yleissuunnitelmaan; taikka
- 3) kohde elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen arvion mukaan edistää tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa tai luonnon monimuotoisuutta.

Alustavat pääkohdat valtioneuvoston asetuksesta ohjelmakaudelle:

- ✓ Korvattavien kustannusten sisältö säilyy muuten, mutta alustavasti **kosteikkosuunnitelmat poistuvat korvattavista kustannuksista viimeistään vuonna 2024**, sillä ovat vastaisuudessa maatalojen neuvontapalveluissa korvattavia kustannuksia.
- ✓ Korvauksen enimmäismäärän luonne yksinkertaistettu, vastaisuudessa **yli 0,5 ha kosteikoissa korvaus 12 000€/ha; 0,3-0,5 ha kosteikoissa 4 100€ per kohde**. Investointikorvausta uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan **enintään 21 euroa metriltä**.
- ✓ Kustannustehokkuuden arviointi mukaan hankkeen merkityksen arvioinnissa. **Hankkeen toteuttamisaika ja ympäristösitoumusvaatimus säilyy**
- ✓ Korvauksen maksamisessa entiset vaatimukset, **kertakorvaus poistuu**

Hakemukseen sisällytettävät liitteet:

Suunnitelma, josta käy ilmi kohteella toteutettavat toimenpiteet.

Suunnitelman sisältö:

- hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet
- pinta-ala
- yksilöity toteutustapa ja -aika
- toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja mahdolliset sopimusjärjestelyt
- hankkeen kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma

Suunnitelman sisältö jtk

- hankkeen sijaintikartta;
- hanke-alueen kartta
- selvitys alueen omistussuhteista ja maanomistajien luvat sekä muut mahdolliset hankkeen edellyttämät luvat
- toteuttamista varten vaadittavat viranomaisluvut;
- yleispiirteinen selvitys perustamisen jälkeisistä hoitotoimenpiteistä

Suunnitelman sisältö jtk

Lisäksi kosteikkohankkeen suunnitelmaan vaadittavat selvitykset:

- peltojen osuudesta valuma-alueesta;
- kosteikon pinta-alan suhteesta yläpuolisen valuma-alueen pinta-alaan;
- kosteikon perustamistoimenpiteistä;
- kosteikkoalueen vesien johtamisesta ja patoamisesta;
- kosteikkoalueen penkereistä, syvänteistä, niemekkeistä, saarekkeista ja kasvillisuusvyöhykkeistä;
- lietteen tyhjentämisestä kosteikosta

Suunnitelman sisältö jtk

Lisäksi kosteikkohankkeen suunnitelmaan vaadittavat selvitykset:

- mahdollisesta fosforin saostukseen käytettävästä aineesta ja menetelmästä
- kosteikon mitoituksesta
- hankkeen vaikutuksista kosteikkoalueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatustilanteeseen tai muuhun maankäyttöön

Hakemukseen sisällytettävät liitteet

- vuokrasopimukset (viljelijät, ry, yhteisö). Alue on oltava korvauksenhakijan hallinnassa koko investoinnin toteuttamisen ajan sekä sen jälkeen tehtävän ympäristösopimuksen ajan.
- selvitys nimenkirjoitusoikeudesta (ry tai yhteisö). Yhteyshenkilöllä (allekirjoittaneella) on oltava nimenkirjoitusoikeus.
- kopio kokouspöytäkirjasta (ry tai yhteisö), missä korvauksen hakemisesta on päätetty.

Korvausta ei myönnetä seuraavista kustannuksista

- Alueen vuokraamisesta
- Arvonlisäverosta, joka ei jää hakija lopulliseksi menoksi
- Kustannuksista ennen hankkeen aloittamista
- Koneiden tai laitteiden hankinnasta
- Kuljetuskustannuksista
- Viranomaisluvan hakemisesta aiheutuneista kustannuksista
- Toimenpiteistä, joista maksetaan tukea muun järjestelmän kautta

Yleistä

Kosteikot ja tulva-alueet perustetaan:

- Luontaisesti sopiviin paikkoihin pellolle, pellon reuna-alueille tai metsä- tai joutomaalle

Toimenpiteitä:

- fosforia sisältävä pellon pintamaan poistaminen
- kiintoainesta laskeuttavan vesialueen tyhjentäminen sinne kertyneestä lietteestä.
- rantojen ja uoman suojaaminen eroosiolta ja sortumilta nurmettamalla, kiveämällä tai istutuksin.

Yleistä

Uomien luonnontilaa parantavissa hankkeissa:

- palautetaan tulva-alueita,
- perustetaan useita pieniä kosteikkoja ja tulvatasanteita,
- rakennetaan veden virtaamaa hidastavia pohjakynnyksiä tai putkipatoja,
- uomien eroosiosuojauksia,
- istuttaa kasvillisuutta,
- lisätä puron mutkaisuutta ja parantaa uomien laatua lintujen, kalojen ja rapujen elinympäristöinä.

Yleistä

- Kustannuslaskelmaan perustuva hehtaarikohtainen enimmäiskorvaustaso (kustannuslaskelmapohja)
- Hanketta ei saa aloittaa ennen päätöstä
- Toteutettava 2 vuoden kuluttua päätöksestä
- Ely voi myöntää jatkoaikaa 2 vuotta
- Hankkeen valmistuttua viimeistään seuraavana vuonna tehtävä hoitosopimus
- Korvauspäätökseen voi hakea muutosta, jos toteutuma poikkeaa suunnitelmasta (tai hankkeeseen saadaan muuta rahoitusta)

Hakemus Hyrräpalvelun kautta

- Hakemuksen on sisällettävä suunnitelma, josta käy ilmi investointihankkeen päätavoite: vesiensuojelu, luonnon monimuotoisuuden edistäminen tai ilmastonmuutoksen hillintä. Päätavoitteen valinta kannattaa tehdä huolellisesti, sillä ELY-keskus valitsee päätavoitteen perusteella hankkeeseen sovellettavat kelpoisuus- ja valintakriteerit. ELY-keskus pisteyttää hankkeen valintakriteereiden perusteella ja joko hyväksyy tai hylkää hankkeen rahoituksen.
- Hakuaika yleensä vuosittain 30.6 mennessä, jos haku avataan
- Ei-tuotannollisten investointien tuki rahoitetaan EU:n maaseuturahastosta ja kansallisista varoista.
- Yleiskuva säilyy, painotus entistä vahvemmin vesiensuojeluun ja muihin ympäristövaikutuksiin
- Tulevina vuosina ei-tuotannollisten investointien rahoitusta alustavasti varattu **3 milj. € per vuosi**

Esimerkkinä valintakriteeri vuoden 2022 mukaisesti

- Hakijan tulee ilmoittaa hakemuksessa investoinnin päätavoite. Päätavoitteen mukaan hakemukseen sovelletaan valintakriteereistä eri pisteytystä. Eri päätavoitteissa pisteytyksen painotukset voivat olla erilaiset.
- Jos investoinnin päätavoite on **maatalouden vesiensuojelu** (= kosteikot, kosteikkoketjut, tulva-alueet ja -tasanteet, uomien luonnontilan parantaminen, kaksitasouomat), sovelletaan vesiensuojelua koskevaa pisteytystä
- Jos investoinnin päätavoite **monimuotoisuuden on edistäminen** (= kosteikot, kosteikkoketjut, tulva-alueet ja -tasanteet uomien luonnontilan parantaminen, kaksitasouomat, joiden päätarkoitus ei ole vesiensuojelu) sovelletaan luonnon monimuotoisuutta koskevaa pisteytystä.
- Jos investoinnin päätavoite on **ilmastonmuutoksen hillintä kasvihuonekaasupäästöjä vähentämällä** (= kosteikoksi tai suonkaltaiseksi alueeksi vetyttävät turvepellot, jotka poistetaan viljelystä), sovelletaan ilmastonmuutoksen hillintää koskevaa pisteytystä.
- Pistet 0-3 saatava jokaisesta ainakin 1p

Ympäristösopimus kosteikkojen hoidosta

2023 alkaen

Kosteikkojen hoitosopimus

- Sopimuksenhakija voi olla
  - Viljelijä
    - Sopimuksenhakijan alaikäraja 18 vuotta. Yläikärajaa ei ole.
    - Hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puolisonsa on tukivuotta taikka sitoumus- tai sopimuskauden alkamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18-vuotias.
  - Rekisteröity yhdistys
  - Vesioikeudellinen yhteisö
- Jos sopimuksen hakijalla on ollut kuluvan kauden sopimus, voi hakea myös uuden kauden mukaista sopimusta

Viljelijä sopimuksenhakijana

- Täyttää viljelijän määritelmän
  - > luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää, joka harjoittaa maataloustoimintaa
- Maataloustoimintaan sisältyy:
- Muu kuin maataloustuotteiden tuottamiseen käytettävä maatalousmaa on niitettävä vuosittain tai pidettävä avoimena laiduntamalla tai muulla vastaavalla tavalla.
  - Avoimena pitäminen tarkoittaa:
    - sille ei anneta kasvaa pensaita tai puita, kuten tapahtuisi ilman vuosittaista niittoa tai vastaavia toimia, joita ihminen tai tuotantoeläin pystyy tekemään.

Sopimuskausi

- Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5 sopimuksen hakuvuonna. Sopimuskausi ja -vuosi päättyvät 30.4.
- 5 vuotinen sopimus, ei edellytä ympäristösitoumukseen sitoutumista.
- Maksua on haettava vuosittain, jotta sopimus pysyy voimassa (pl. ylivoimaisen esteen tilanteet)
- Haetaan Vipupalvelun kautta

Kosteikkojen hoitosopimukset 2023-2027

- Sopimuksen tavoitteena on edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä.¹
- Hoitosopimusten kohteina voivat olla laajat kosteikot tai pienten kosteikkojen ketjut, monimuotoisuuskosteikot, luonnonmukaistetut uomat, kaksitasouomat, tulva-alueet ja –tasanteet, tulvapellot sekä suon kaltaiseksi alueeksi entiselle turvepellolle kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi perustetut kosteikot.¹

SO4 Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista muun muassa vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä ja parantamalla hiilen sitomista sekä edistetään kestäväää energiaa

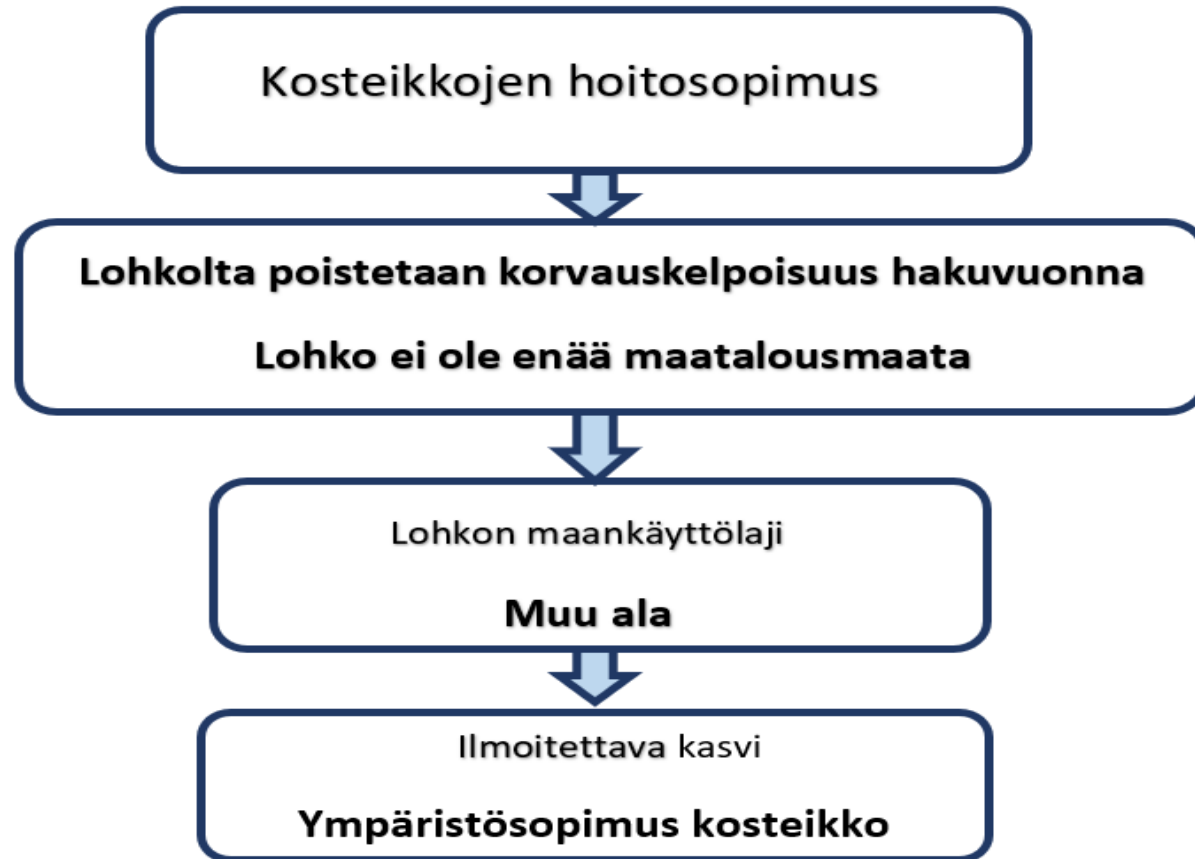
SO5 Kestävän kehityksen ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokkaan hoidon edistäminen, myös vähentämällä kemikaaliriippuvuutta

SO6 Luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämisen ja tämän suuntauksen kääntämisen sekä ekosysteemipalvelujen edistäminen sekä elinympäristöjen ja maisemien säilyttäminen

Ympäristösopimusten yleiset edellytykset

- Ympäristösopimukseen haettavan alan on oltava vähintään 0,30 hehtaaria.
- Sopimusalueen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden.
  - > vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.
  - > alan hallinta on tarvittaessa pystyttävä osoittamaan.
- Tuenhakija sitoutuu toteuttamaan lohkokohtaisia toimenpiteitä pellon ulkopuolisella alueella.

Sopimuslohkojen ilmoittaminen kosteikkojen hoitosopimus

Kosteikkojen hoitosopimus

- Kosteikkojen hoitosopimuksesta maksetaan 500 €/ha
- Tulvatasanteet omatoimisesti toteutettuina, eli ilman vesilakien mukaista suunnitelmaa, sovelletaan samaa kuin muihinkin ojiin ja enimmäisleveyden ylittyessä lohkon raja on ojan niskassa.

4 §

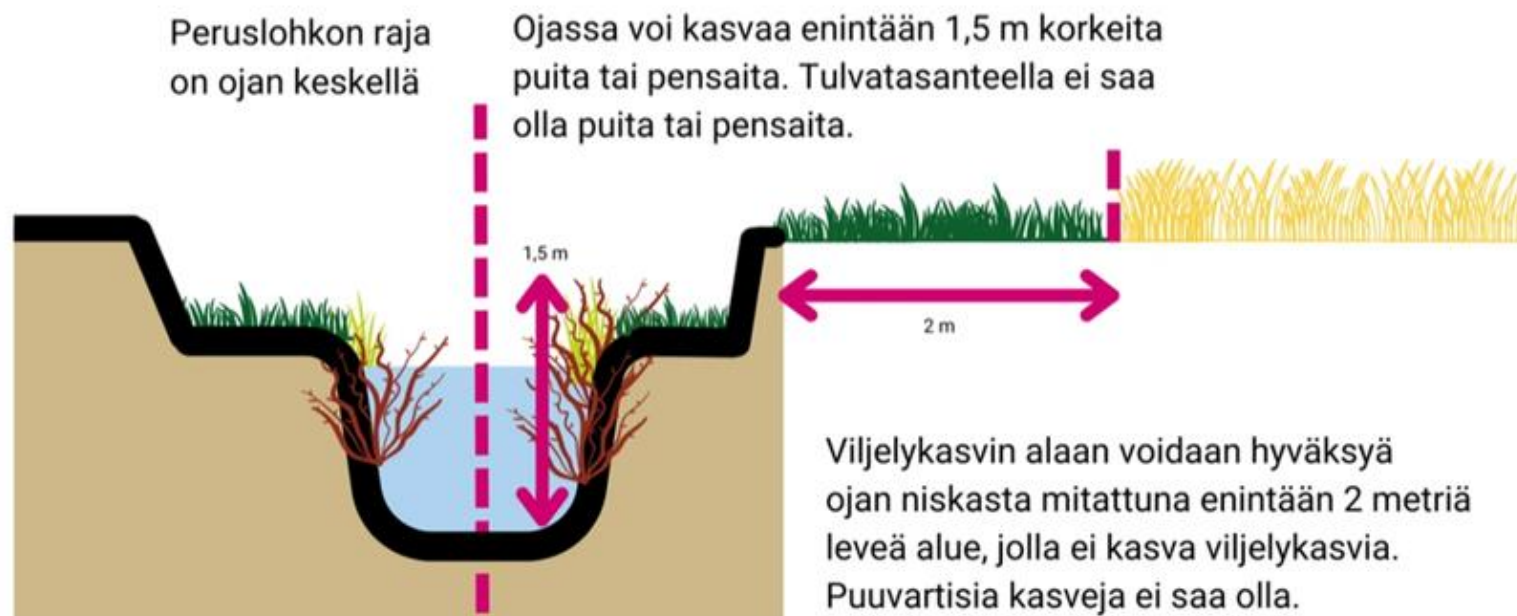
Maatalousmaa

Maatalousmaalla tarkoitetaan tässä asetuksessa maataloustoimintaan käytettävää maata. Maatalousmaan tulee olla maan peittämää alaa. Maatalousmaahan katsotaan kuuluvaksi peruslohkojen sarkaojat ja niiden pientareet, muut tarkoituksenmukaiset lohkojen pientareet, suojakaislat ja muut vastaavat alueet. Vesilain 5 luvun 15 §:n ja Ahvenanmaan maakunnan vesilain 10 luvun 13 §:n mukaisiin suunnitelmiin perustuvien ojiin rakennettujen luonnonmukaisten uomien ja ojaan rakennettujen kaksitasouomien tulvatasanteet pientareineen mitattuna uoman keskeltä katsotaan olevan maatalousmaata, jos niistä ei ole maksettu eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 9 §:ssä tarkoitettua tai Ahvenanmaan vastaavan tukijärjestelmän mukaista korvausta taikka jos niitä ei koske mainitun lain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus.

Kaksitasouoma

Reunaoja, joka on vesilain mukaiseen ojitukseen liittyvä kaksitasouoma. Ei suojakaistaa tai monimuotoisuuskaistaa.

Jos kaksitasouoma on vesistö, on peruslohkon raja tulvatasanteen ja pellon taitekohdassa

Hoitosuunnitelman sisältö

- arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan
- sopimusalueen hoidon tavoitteet
- suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa
- lohko- tai hoitokokonaisuuskohtaisesti perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain
- puustoon kohdistuvat hakkuut ja muut toimenpiteet, suunnitelmassa on otettava huomioon koko alue ja sen puusto
- Selostus, miten toimenpiteet edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista
- Tuplarahoitus selvitys -> Selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea.
- Sopimuksen perustason mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset on mainittava suunnitelmassa, jos lohko sijaitsee ko. alueella.

Vähimmäistason vaatimukset

Kosteikot

- SMR 3 ja 4, jos sopimukseen kuuluva lohko sijaitsee tällaisella alueella.
- luonnonsuojelulain (1096/1996) 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätökset, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehdyt lintuja koskevat suojelupäätökset, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehdyt päätökset.

Hoitotoimenpiteet

- Hoitotoimenpiteistä on pidettävä ajantasaista hoitopäiväkirjaa tai tiedot on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.
- Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella loholla ensimmäisenä sopimusvuotena

Maastokatselmoinnit

- Sopimukseen haettujen lohkojen pinta-alat mitataan ja tehdään tukikelpoisuusarviointi.
  - voidaan poistaa sopimukseen sisältyviä lohkoja ja hoitosuunnitelmaan sisältyviä tarpeettomia toimenpiteitä.
  - otetaan paikkaan sidottuja valokuvia
  - voidaan myös rajata tai lisätä sopimukseen sisältyvää hyväksyttävää alaa
- Kaikkiin haettuihin ympäristösopimuksiin
- Koskee myös lisäaloja 2024-
- Tarkastuskäynti tehdään viimeistään ennen toisen sopimusvuoden ensimmäistä maksua.

TILATASON VESIENSUOJELUTOIMET

EHDOLLISUUS VESIENSUOJELUSSA

Vesien suojelu

SMR 1 Vesipuitedirektiivi

- Fosforilannoitus
- Veden ottamista koskevat ilmoitukset ja luvat
- Maaperän pilaamisen kieltö
- Pohjaveden pilaamisen kieltö
- Eläinsuojien ympäristöluvat/ilmoitukset
- SMR 2 Nitraattidirektiivi
  - Lannan käyttö ja käsittely
- Gaec 4 suojakaista

SUOJAKAISTAT

Jos peruslohko sijaitsee vesistön varrella, vesistön puoleiselle lohkon reunalle jätettävä kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 metriä leveä suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita

Peruslohko ei sijaitse vesistön varrella, jos

- pellon ja vesistön välillä on metsää, pensaikkoa, tonttimaata, tiealuetta, joutotai kitumaata tai muuta aluetta aina vähintään keskimäärin 10 metriä eikä vesi tulvankaan aikana nouse maatalousmaalle;
- pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois pumppaamalla tai muulla vastaavalla tavalla

Vipu-palvelun kautta voi tarkistaa lohkot, jotka sijaitsevat vesistön varrella.

SUOJAKAISTAT

- Suojakaistan kasvillisuus voi koostua luonnonkasveista tai kylvetyistä nurmikasveista. Kaistalla ei saa olla puuvartisia kasveja
- Suojakaistalla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita
  - Poikkeustilanteissa kasvinsuojeluaineita voi käyttää kasvinsuojeluaineen käyttörajoitusten mukaisesti pesäketorjuntana
    - Poikkeustilanne on esimerkiksi vaikea rikkakasvitilanne, jos suojakaistalla esiintyy laajamittaisesti helposti leviäviä rikkakasveja, hukkakauraa tai muita haitallisia vieraslajeja.
- Kasvinsuojeluaineiden käyttöön suojakaistalla on haettava aina lupa ELY-keskuksesta.

SUOJAKAISTAT

- Jos suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu, suojakaistalle on kylvettävä uusi nurmikasvusto heti olosuhteiden salliessa
- Suojakaistalla tehtävistä toimista on merkittävä tieto lohkokohtaisiin muistiinpanoihin

Kasvinsuojeluaineiden käyttö suojakaistalla

- Kasvinsuojelu ja lannoitus ei ole sallittua suojakaistalla
- Vaikeissa rikkakasvitilanteissa voi käyttää kasvinsuojeluaineita sen käyttörajoitusten mukaisesti pesäketorjuntana.
- Vaikea rikkakasvitilanne tarkoittaa sitä, että lohkolla esiintyy laajamittaisesti helposti leviäviä rikkakasveja, hukkakauraa, persianjättiputkea, armenianjättiputkea, keltamajavankaalia, alaskanlupiinia, hamppuvillakkoa, tarhatatarta, japanintatarta, sahalinintatarta, komealupiinia, kurtturuusua, lännenpalsamia tai marunatuoksukia.
- Kasvinsuojeluaineen käyttöön suojakaistalla pitää pyytää lupa oman alueen ELY-keskuksen maaseutuelinkeinopalveluista.

Lupa kasvinsuojeluaineiden käyttöön suojakaistalla

- Kasvinsuojeluaineiden käyttöön suojakaistalla (myös kasvikoodilla suojakaista ilmoitettavat alat) tarvitaan **kirjallinen lupahakemus**, esimerkiksi sähköposti käy.
- Lupahakemuksessa vaaditaan perustelut, miksi on tarve käyttää kasvinsuojeluainetta:
  - → vaikea rikkakasvitilanne
  - → suojakaistalla paljon helposti leviäviä rikkakasveja/hukkakauraa/tms.
- Hakijalle on toimitettava **lupa kirjallisesti**. Lupa voi olla vapaamuotoinen.
- Koska prosessin pitää toimia joustavasti ja nopeasti, luvan voi antaa ensin myös suullisesti.
- Sekä viljelijän hakemus että lupapäätös on arkistoitava sähköiseen arkistoon maatalan yleisiin asiakirjoihin.

Ympäristösitoumus: ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

(Tililakohtainen toimenpide)

Toimenpiteen ehdot: (uusi juttu)

- Viljelijän on laadittava toisena tai kolmantena sitoumusvuonna tilakohtainen **ympäristö-ilmastosuunnitelma**
  - Vuonna 2023 sitoutuvan tehtävä suunnitelma 1.5.2024–30.4.2026 välisenä aikana.
- Suunnitelmassa kartoitetaan tilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia, **jotka liittyvät maatalouden vesiensuojeluun**, maaperän kasvukunnon parantamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ilmansuojeluun, energiaan ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen.
- Ruokaviraston on tarkoitus tehdä viljelijöiden käyttöön mallipohja suunnitelmasta.

Ilmasto- ja ympäristökoulutus (Tilakohtainen valinnainen toimenpide)

Toimenpiteen ehdot:

Maatilan osallisen on käytävä sitoumusvuoden aikana yksi seuraavista koulutuksista:

- 1) hiilensidonta peltomaahan ja maaperän kasvukunto
- 2) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen maatilalla
- 3) maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen
- 4) **maatilan vesiensuojelu**
- 5) integroidun torjunnan menetelmät.

Ympäristösitoumuksen lohko-kohtaiset toimenpiteet

- Ympäristösitoumuksen antanut viljelijä voi halutessaan valita korvauskelpoiselle alalle seuraavia lohko-kohtaisia toimenpiteitä:
  - maanparannus- ja saneerauskasvit
  - kerääjäkasvit
  - kiertotalouden edistäminen
  - **suojavyöhykkeet 7** koko sitoumuksen ajan
  - **turvepeltojen nurmet 7** koko sitoumuksen ajan
  - **valumavesien hallinta 7** koko sitoumuksen ajan
  - **a) säätösalaajitus**
  - **b) altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys**
  - puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät
  - lintupellot

Suojavyöhykkeet

Toimenpiteen ehdot:

- Viljelijän on ilmoitettava suojavyöhyke korvaukseen oikeuttavalle alalle ja kylvettävä sille monivuotinen nurmikasvusto.
- Suojavyöhyke on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna tai se voi olla perustettu jo aiemmin.
- Korvauksen oikeuttavat alat näkyvät Vipussa omana karttatasona.
- Suojavyöhykkeen on sijaittava • pohjavesialueella • Natura –alueella • kosteikkojen reuna-alueella
- Jos edellä mainittuja aloja on peruslohkolla, koko peruslohko voi olla suojavyöhykettä.
- Suojavyöhyke voi sijaita myös vesistön varrella, Jos peruslohkon osa on enintään 10 m päässä vesistöstä
- Vesistöä 50 m:n etäisyydellä oleva osa peruslohkosta voi olla suojavyöhykettä (saada suojavyöhykkeen korvauksen)
- Lohkoa on hoidettava koko sitoumuskauden ajan.
- Kasvusto on uusittava tietyissä tapauksissa ja voi tarvittaessa muokata
- korjattava viimeistään 31.8.

Turvepeltojen nurmet

Toimenpiteen ehdot:

- Viljelijän on perustettava ja ylläpidettävä turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotisen nurmikasvuston peittämää tuotantonurmea.
- Turvemaaksi katsotaan lohko, jonka pinta-alasta vähintään 80 prosenttia on turvemaata.
- Kasvusto on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna tai se voi olla perustettu jo aiemmin.
- Kasvusto on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti.
- Turvemaat on esitetty Vipussa.
- Nurmen saa uusia sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta
- Kasvustoa saa lannoittaa
- Lohkolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita
- Turvepeltojen nurmella voidaan tehdä maan rakennetta ja vesitaloutta parantava lyhytaikainen toimenpide, mutta nurmi on kylvettävä heti uudestaan.
- Kasvusto on korjattava 31.8. mennessä

Valumavesien hallinta

Toimenpiteen ehdot:

Viljelijä voi valita toimenpiteen, jos lohkolla on

- Säätosalaojitus
- Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä

Lohkon on sijaittava happamalla sulfaattimaalla tai sen oltava maalajiltaan turvetta

- Turvemaat on todettava viljavuustutkimuksen perusteella
- Happamat sulfaattimaat on todettava laboratorion tekemän maa-analyysin perusteella (30.9.mennessä)

Viljelijä voi valita toimenpiteen myös lohkolle, jolla on toteutettu nykyisellä kaudella valumavesien hallinta- toimenpidettä.

Kevään haun lisäksi tulee tehdä syysilmoitus

Kaksitasouoma Ritobäcken

Kuva Pinja Kasvio

Kosteikko 1

Kosteikko 2

Kosteikko 3

Kosteikko 4

Kiitos !
Tack !

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudely.sopimukset@ely-keskus.fi

Esme Manns, johtava asiantuntija
esme.manns@ely-keskus.fi

Cecilia Lindholm, tarkastaja
cecilia.lindholm@ely-keskus.fi